

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

PERSCOMMUNIQUE nr. 66/09

16 juli 2009

Arrest van het Hof van Justitie in zaak C-168/08

László Hadadi / Csilla Márta Mesko

ECHTGENOTEN MET EEN GEMEENSCHAPPELIJKE DUBBELE NATIONALITEIT IN DE UNIE KUNNEN DE ECHTSCHIEDINGSPROCEDURE NAAR KEUZE BIJ DE GERECHTEN VAN EEN VAN DE TWEE BETROKKEN LIDSTATEN AANHANGIG MAKEN

*De bevoegdheid van de gerechten van een van die lidstaten kan niet worden uitgesloten op grond
dat de verzoeker, naast de nationaliteit, geen andere banden met die staat heeft*

De gemeenschapsverordening betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken¹ voorziet onder meer in verschillende aanknopingspunten voor de bevoegdheid om kennis te nemen van verzoeken ter zake van ontbinding van de huwelijksband. Naast bepaalde criteria die in verschillende opzichten zijn gebaseerd op de gewone verblijfplaats van de echtgenoten, kent de verordening het criterium van de nationaliteit² van beide echtgenoten.

Bovendien bepaalt de verordening in beginsel dat de in een lidstaat gegeven echtscheidingsbeslissingen worden erkend door de overige staten van de Unie en dat de bevoegdheid van het gerecht van de lidstaat van herkomst niet wordt getoetst. Op grond van de in de verordening neergelegde overgangsregels voor erkenning³ dient evenwel in sommige gevallen waarin een echtscheidingsbeslissing is gegeven vóór de datum vanaf welke de verordening van toepassing is⁴, de bevoegdheid van het gerecht van de lidstaat van herkomst bij wijze van uitzondering te worden getoetst.

De heer Hadadi en mevrouw Mesko, beiden van Hongaarse nationaliteit, zijn in 1979 in Hongarije getrouwd en in 1980 naar Frankrijk geëmigreerd, waar zij nog steeds verblijven. In

¹ Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 1347/2000 (PB L 338, blz. 1).

² In het geval van het Verenigd Koninkrijk en Ierland wordt het criterium van de nationaliteit vervangen door dat van de gezamenlijke “woonplaats”.

³ Deze overgangsbepalingen zijn te vinden in artikel 64 van de verordening.

⁴ De verordening is van toepassing met ingang van 1 maart 2005, met uitzondering van de artikelen 67 tot en met 70 ervan, die geen gevolgen hebben voor het hoofdgeding.

1985 hebben zij zich laten naturaliseren tot Frans staatsburger, zodat zij elk de Hongaarse en de Franse nationaliteit bezitten.

Op 23 februari 2002 heeft Hadadi bij de rechtbank te Pest (Hongarije) een verzoek tot echtscheiding ingediend. Mesko heeft op haar beurt op 19 februari 2003 in Frankrijk bij het Tribunal de grande instance de Meaux de echtscheiding aangevraagd.

Op 4 mei 2004, enkele dagen na de toetreding van de Republiek Hongarije tot de Europese Unie, is bij vonnis van de rechtbank te Pest de echtscheiding tussen Hadadi en Mesko uitgesproken.

Na dit vonnis heeft de Franse rechter het door Mesko ingediende verzoek tot echtscheiding niet-ontvankelijk verklaard. Zij is hiertegen opgekomen bij de Cour d'appel de Paris, die zich op het standpunt heeft gesteld dat het vonnis van de Hongaarse rechtbank in Frankrijk niet kon worden erkend, aangezien de bevoegdheid van die rechtbank „in werkelijkheid zeer wankel” was, terwijl de bevoegdheid van het gerecht van de echtelijke woonplaats, die in Frankrijk was gelegen, in vergelijking hiermee „bijzonder sterk” was. Derhalve heeft de Cour d'appel de Paris het door Mesko ingediende echtscheidingsverzoek ontvankelijk verklaard.

Hadadi is tegen deze uitspraak in cassatie gekomen. In het kader van haar onderzoek van de ontvankelijkheid van het in Frankrijk ingediende echtscheidingsverzoek dient de Cour de cassation met betrekking tot het echtscheidingsvonnis van de Hongaarse rechtbank de in de verordening neergelegde overgangsregels voor erkenning toe te passen. In wezen moet worden uitgemaakt of de Hongaarse gerechten op grond van de verordening bevoegd hadden kunnen zijn om kennis te nemen van het door Hadadi ingediende echtscheidingsverzoek. In die context heeft de Cour de cassation het Hof van Justitie vragen gesteld over de uitlegging van de in de verordening voorziene bevoegdheidsregels met betrekking tot de situatie van echtgenoten met een gemeenschappelijke dubbele nationaliteit, de Hongaarse en de Franse, die sinds geruime tijd niet meer in Hongarije wonen en wier enige band met dit land de Hongaarse nationaliteit is.

Het Hof stelt om te beginnen vast dat de verordening geen onderscheid maakt naargelang een persoon één of meerdere nationaliteiten heeft. Derhalve **kan** de bepaling van de verordening volgens welke de gerechten van de lidstaat van de nationaliteit van de echtgenoten bevoegd zijn, **niet anders worden uitgelegd** naargelang beide echtgenoten een gemeenschappelijke dubbele nationaliteit of slechts één dezelfde nationaliteit hebben. De rechter bij wie een echtscheidingsprocedure aanhangig is gemaakt, kan in geval van een gemeenschappelijke dubbele nationaliteit dus niet eraan voorbijgaan dat de betrokkenen de nationaliteit van een andere lidstaat bezitten.

Derhalve **moeten de Franse gerechten** voor de toepassing van de in de verordening neergelegde overgangsregels voor erkenning **rekening houden met het feit dat Hadadi en Mesko eveneens de Hongaarse nationaliteit bezitten en dat de Hongaarse gerechten bijgevolg op grond van die verordening bevoegd hadden kunnen zijn om kennis te nemen van een verzoek om de echtscheiding tussen hen uit te spreken.**

Het Hof tekent in dit verband aan dat de verordening niet beoogt uit te sluiten dat ter zake van echtscheiding meer dan één rechter bevoegd is. Er is integendeel uitdrukkelijk voorzien in het naast elkaar bestaan van meerdere bevoegde rechters, zonder dat daartussen een hiërarchie kan worden aangebracht.

Vervolgens merkt het op dat de verordening, voor zover zij van de nationaliteit een bevoegdheidscriterium maakt, de voorkeur geeft aan een eenduidige en makkelijk toe te passen aanknopingsfactor. Zij voorziet niet in een ander criterium in verband met nationaliteit, zoals

bijvoorbeeld de effectiviteit ervan. De noodzaak om de banden tussen de echtgenoten en hun respectieve nationaliteiten te onderzoeken, zou namelijk een verzwaring betekenen van de toetsing van de rechterlijke bevoegdheid, en dus indruisen tegen de doelstelling om de toepassing van de verordening te vergemakkelijken door het gebruik van een eenvoudig en eenduidig aanknopingscriterium.

Ten slotte zou een paar met enkel de nationaliteit van één lidstaat op grond van de verordening altijd de gerechten van die lidstaat kunnen adiëren, ook al had het zijn gewone verblijfplaats al sinds vele jaren niet meer in die staat en was er slechts sprake van weinig reële aanknopingspunten met die lidstaat.

In die omstandigheden verklaart het Hof dat **wanneer de echtgenoten beide dezelfde dubbele nationaliteit bezitten, de verordening zich ertegen verzet dat de bevoegdheid van de gerechten van een van de betrokken lidstaten wordt uitgesloten op grond dat de verzoeker geen andere banden met die staat heeft.**

Op grond van de verordening zijn dus de gerechten bevoegd van de lidstaten waarvan beide echtgenoten de nationaliteit bezitten, en de echtgenoten kunnen naar keuze de gerechten van de ene dan wel de andere staat adiëren.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: BG ES CS DE EL EN FR IT HU NL PL RO SK

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de internetpagina van het Hof

*<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=NL&Submit=rechercher&numaff=C-168/08>
vanaf ongeveer 12.00 uur.*

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught.

Tel: +352 4303 2170 Fax: +352 4303 2988

*Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar op „Europe by Satellite”,
Europese Commissie, Directoraat-generaal Pers en Voorlichting, L-2920 Luxemburg*

Tel: 00 352 4301 35177 Fax: 00 352 4301 35249,

of B-1049 Brussel, Tel: 00 32 2 2964106 Fax: 00 32 2 2965956